

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 189
din 26.03.2014

Dosar nr.: 22/2014

Petiția nr.: 18222/27.11.2013

Potent: DC

Reclamat: ACF

Obiect: atitudine părtinitoare și discriminatorie împotriva bărbaților divorțați

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.1.1. DC cu domiciliul ales

1.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

1.2.1. ACF, cu domiciliul ales în

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea petentului vizează atitudinea discriminatorie a reclamatului, atitudine discriminatorie între părinți nedivorțați și părinți divorțați pe de o parte și între mama divorțată și tatăl divorțat pe de altă parte.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 25.02.2014, prin adresa nr. 785/06.02.2014 fiind citat petentul iar prin adresa nr. 785/06.02.2014 fiind citat reclamatul.

3.3. La ședința de audieri s-a prezentat personal petentul, asistat de către avocat Barbu Andrei Cătălin, cu delegație la dosar.

3.4. Partea reclamată a lipsit de la audieri, transmitând punctul său de vedere, în scris înregistrat sub nr. 1301/25.02.2014.

3.5. Punctul de vedere formulat de către partea reclamată a fost comunicat petentului prin adresa nr. 1357/26.02.2014 atât prin curier electronic cât și prin intermediul poștei, la dosar existând confirmarea de primire a corespondenței din data de 27.02.2014. S-a acordat termen pentru concluzii scrise în termen de 15 zile de la primirea corespondenței

3.6. Petentul nu a formulat concluzii scrise.

3.7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1 Petentul a formulat inițial o petiție la C.N.C.D. înregistrată sub nr. 3.928/07.06.2013, petiție ce a făcut obiectul dosarului nr. 483/2013 repartizat spre soluționare membrului Colegiului director, IH. Prin petiția formulată, petentul sesiza o serie de fapte de discriminare, abuzuri și încălcări ale drepturilor copilului și ale părintelui-tată divorțat, înlăptuite de către cadrele didactice și directorul Școlii gimnaziale nr. II, Mihail Sadoveanu din Galați pe de o parte și de către Inspectoratul Școlar Galați, reprezentat de către inspector general pe de altă parte.

4.1.2. În cursul soluționării aceluși dosar, petentul a solicitat să fie primit în audiență de către președintele C.N.C.D. întrucât se întârzia soluționarea dosarului respectiv existând intenția de a disjunge cazul în două dosare separate.

4.1.3. În cadrul respectivei audiențe, ce a avut loc la data de 12.09.2013, petentul a sesizat din partea domnului președinte al C.N.C.D. o atitudine părtinitoare față de autoritățile și persoanele împotriva cărora era îndreptată petiția și care ar fi denotat o vădită aplecare spre acceptarea unui asemenea comportament.

4.1.4. În cadrul audienței respective, președintele C.N.C.D. ar fi întrebât petentul care ar fi comportamentul discriminatoriu iar în fața răspunsului petentului care arăta că ar fi vorba de o discriminare multiplă, l-a întrebât care ar fi discriminarea multiplă în situația expusă. Petentul a indicat două planuri de diferențiere de tratament, respectiv discriminarea între părinții divorțați și părinții nedivorțați iar în cazul părinților divorțați o nouă diferențiere de percepție și tratament între mama divorțată și tatăl divorțat. Când petentul ar fi menționat diferența de tratament aplicată de către școală și Inspectorat mamei divorțate și tatălui divorțat, partea reclamată din prezentul dosar ar fi replicat "Ce vreți domnule D, sunteți bărbat divorțat!".

4.1.5. Petentul apreciază atitudinea reclamatului ca fiind discriminatorie în calitatea sa de conducător al organismului de protecție împotriva discriminării și membru în completul de pronunțare a soluțiilor, prin modalitatea în care împărtășește și aprobă un astfel de tratament.

4.1.6. Scopul instituției sesizate presupune tocmai lupta împotriva unor asemenea mentalități și nicidecum interpretarea lor ca fiind fapte acceptabile și firești.

4.1.7. Petentul, prezent în ședința de audieri din data de 25.02.2014 și-a susținut petiția formulată evidențiind următoarele aspecte:

4.1.8. În ședința de audieri petentul a subliniat încă o dată faptul că în speța respectivă ar fi vorba de două aspecte, respectiv diferențierile între părinții divorțați și părinții nedivorțați pe de o parte și pe de altă parte între mama divorțată și tatăl divorțat.

4.1.9. În audiența respectivă, partea reclamată i-a garantat faptul că procedura va fi respectată întocmai însă acest lucru nu a fost evidențiat în soluționarea dosarului nr. 483/2013. Astfel o serie de probe nu au fost luate în considerare procedându-se la o încălcare a procedurii.

4.1.10. Deși petentului i-a fost garantat faptul că procedura va fi respectată întocmai, partea reclamată și-a pus semnătura pe o hotărâre dată cu nerespectarea procedurii instituite.

4.1.11. Audiența respectivă a fost solicitată întrucât petentului i s-a comunicat faptul că probele sunt luate în considerare numai dacă sunt depuse în termenul specificat. Petentul a constatat faptul că nu au fost avute în vedere toate probele depuse o parte dintre ele fiind „rătăcite”.

4.1.12. Pe data de 15.10.2013 petentul a depus probe audio, probe care făceau referire la cele întâmplare la Școala nr. 11, în probele respective putând fi auzită doamna directoare care afirma faptul că nu are ce discuta cu petentul ci doar cu mama. Petentul arată faptul că probele ar fi trebuit să fie avute în vedere fiecare în parte și nu toate în ansamblul lor.

4.1.13 În cadrul audienței i s-a specificat faptul că orice probatoriu ar depune acesta trebuie comunicat și părților reclamate pentru ca acestea să își poată formula apărările.

4.1.14. Prin concluziile scrise depuse, petentul subliniază faptul că a sesizat o „serie de discriminări” și anume o discriminare verbală și directă (făcându-se referire la afirmațiile reclamatului din cadrul audienței acordate la data de 12.09.2013) precum și o discriminare comportamentală, referindu-se la un comportament aparent neutru, acceptând tratamentul la care a fost supus petentul de către directoarea școlii.

4.1.15. Referitor la discriminarea verbală și directă, se precizează faptul că ne aflăm în fața unei afirmații „sunteți bărbat divorțat”. Petentul apreciază faptul că replica reclamatului reprezintă motivația domniei sale pentru comportamentul și faptele petrecute în raport cu

școala și inspectoratul școlar reprezentând o dovadă a acceptării acestui comportament și a faptului că i se pare firesc ceea ce s-a întâmplat.

4.1.16. În legătură cu discriminarea indirectă, petentul arată faptul că fapta de discriminare a fost realizată prin poziția funcției sale, fiind primul care semnează pe hotărârea prin care faptele de discriminare sesizate în dosarul respectiv, fapte apreciate de către reclamatul din prezenta cauză ca fiind normale, sunt considerate a nu fi fapte de discriminare. Petentul mai subliniază faptul că, sub aparența unor practici neutre, au fost ascunse probe, nu au fost menționate și nu s-au luat în considerare probe care dovedeau fără putință de tăgadă săvârșirea unor fapte de discriminare de către partea reclamată din acel dosar, respectiv directoarea școlii care afirma pe un ton ridicat „noi nu discutăm decât cu mama”. Pe de altă parte nu i-a fost comunicat la termen (01.10.2013) punctul de vedere formulat de către Inspectoratul Școlar, acest punct de vedere fiindu-i transmis ulterior.

4.1.17. Motivele principale ale discriminării, din punctul de vedere al petentului, ar fi atitudinile preconceptuate ale reclamatului din prezentul dosar referitoare la tații divorțați pe care i-ar aprecia ca inferiori în raport cu mama divorțată, a acceptării preferințelor materne și a stereotipurilor de gen.

4.1.18. În concluzie petentul solicită, ca în baza prevederilor legale și a principiilor enunțate de legislația internă în vigoare și a documentelor la care România este parte, să fie analizată situația creată și luarea de măsuri împotriva unui comportament și a unor mentalități discriminatorii.

Susținerile reclamatului

4.2.1. Partea reclamată arată faptul că ar fi fost acuzat de săvârșirea unei fapte de discriminare, împotriva petentului, în cadrul audienței acordate, în calitate de președinte al C.N.C.D. La data de 12.09.2013, la solicitarea petentului, acesta a fost primit în audiență de președinte, la audiență participând și domnul IH, titularul dosarului nr. 483/2013, precum și asistenta acestuia – Consilier juridic, domnișoara CMC. Petentul a solicitat audiența în legătură cu procedura de soluționare a plângerii acestuia adresate C.N.C.D.

4.2.2. În cadrul audienței l s-a explicat petentului faptul că nu pot fi discutate aspecte de fond ale plângerii sale ci strict pe aspecte procedurale. De asemenea petentului i s-a arătat faptul că amânarea soluționării dosarului se datorează solicitării acestuia de a soluționa noi capete de acuzații care, potrivit procedurii, trebuie comunicate părților.

4.2.3. Petentul a insistat însă pe aspecte de fond ale cazului său, chiar dacă în repetate rânduri cei prezenți l-au rugat și i-au atras atenția că nu se pot discuta astfel de subiecte. Petentul a continuat să-și susțină cauza pe fond arătând că experții din Spania i-au spus că este supus unei discriminări multiple. În acest context a fost rugat să nu citească legea și procedura pentru că aceasta este cunoscută, fiind întrebat de către partea reclamată dacă cunoaște noțiunea de discriminare multiplă, prezentând acestuia un exemplu. După acest moment, a avut loc următorul dialog între partea reclamată și petent:

Petent – Nu m-ați lăsat să termin. Aia era între părinți divorțați și părinți nedivorțați. Iar de gen, că și la mine e de gen, școala mi-a spus, textual vă spun: „Noi vorbim cu mama! Nu avem ce discuta cu dumneata.” Deci de ce e, dacă nu e de gen?

Reclamat – Sunteți bărbat divorțat.

Petent – Și care e problema? Am divorțat de soție, nu de copii.

Reclamat – Noi nu discutăm plângerea dumneavoastră, nu soluționăm aici; am ascultat ce ne solicitați, am înregistrat.

4.2.4. Raportat la acest dialog dar și la întregul transcript supus analizei, partea reclamată apreciază faptul că nu a avut niciun fel de atitudine sau exprimare discriminatorie față de petent. Simpla declarație în care a făcut referire la un singur criteriu de discriminare, adică la cel de stare civilă – persoană divorțată, nu constituie faptă de discriminare.

4.2.5. Petentul a susținut faptul că este discriminat pe două criterii, de gen și de stare civilă iar partea reclamată a dorit doar să se lămurească asupra acestui aspect când a întrebat dacă se referă la “bărbat divorțat”.

4.2.6. În acest dialog nu există niciun fel de stereotip negativ, o incitare sau crearea unei atmosfere ostile, degradante sau umilitoare.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține susținerile petentului potrivit cărora ar fi fost discriminat făcând referire la **o discriminare verbală și directă (făcându-se referire la afirmațiile reclamatului din cadrul audienței acordate la data de 12.09.2013) precum și o discriminare comportamentală, referindu-se la un comportament aparent neutru, acceptând tratamentul la care a fost supus petentul de către directoarea școlii. De asemenea vor fi analizate și susținerile reclamatului potrivit cărora nu a existat niciun fel de atitudine discriminatorie față de petent, în dialogul supus analizei neexistând niciun fel de stereotip negativ ori incitare și nici crearea unei atmosfere ostile degradante sau umilitoare.**

5.2.1. **În drept**, conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

5.2.2. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*
- Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.2.3. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar, apreciază că se invocă un tratament diferențiat în ceea ce privește diferența de tratament între părinți nedivorțați și părinți divorțați pe de o parte iar pe de altă parte între mama divorțată și tatăl divorțat în cazul părinților divorțați.

5.2.4. Trebuie avut în vedere faptul că deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul din criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, dar trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în acest articol de lege. Colegiul director a analizat în ce măsură există un criteriu invocat de petent, ce poate fi reținut conform art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată și care a stat la baza tratamentului invocat. Colegiul director constată că petentul apreciază faptul că tratamentul diferențiat invocat ar avea la bază statutul civil pe de o parte iar pe de altă parte criteriul de gen.

5.2.5. Din probatoriul depus nu poate reieși faptul că ne-am afla într-o situație comparabilă, prin afirmația făcută de reclamatul nefăcând niciun fel de apreciere cu privire la vreo persoană pe baza criteriului de gen ori pe baza statutului civil al acestuia. Practic partea reclamată a răspuns unei întrebări adresate direct de către petent referitoare la un potențial criteriu de discriminare fără a se face nici un fel de aprecieri de valoare ori vreo comparație ori de a-și exprima preferința bazată pe vreun criteriu.

5.2.6. Pe de altă parte nu se poate reține nicio legătură de cauzalitate între criteriul invocat și presupusul tratament discriminatoriu.

5.2.7. O altă cerință este aceea că tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege. Petentul nu a făcut dovada faptului că tratamentul apreciat ca

discriminatoriu ar fi avut ca scop îngrădirea vreunui drept al petentului. Pe de altă parte nu poate fi reținută nici condiția cauză – efect, simpla afirmație a părții reclamate neavând niciun fel de efect și neconducând la încălcarea vreunui drept recunoscut de lege.

5.2.8. Diferențierea nu reprezintă discriminare dacă pentru această diferențiere există o justificare obiectivă (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 3: [...] „în afară cazului în care aceste prevederi, criteriile sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare”

5.2.9. Analizând petiția astfel cum a fost formulată, susținerile petentului și ale apărătorului său din ședința de audieri din data de 25.02.2013 precum și conținutul concluziilor scrise prezentate, Colegiul director reține faptul că petentul reclamă două aspecte, respectiv afirmațiile apreciate ca discriminatorii de către acesta, referitoare la starea sa civilă, pe de o parte, iar pe de altă parte modul în care a fost soluționat dosarul nr. 483/2013.

5.2.10. Cu privire la acuzele aduse de către petent potrivit cărora ar fi fost discriminat, făcând referire la sintagma „sunteți bărbat divorțat”, aceasta va fi analizată în contextul întregului probatoriu administrat, respectiv transcriptul, probatoriu necombătut de niciuna dintre părțile din prezentul dosar.

5.2.11. Se mai reține faptul că petentului i s-a atras atenția că nu se pot discuta în cadrul audienței solicitate de către acesta chestiuni de fond. De fapt, solicitarea acestei audiențe a avut la bază faptul că petentul dorea pe de o parte soluționarea cu celeritate a dosarului său iar pe de altă parte motivat de faptul că petentul a dorit soluționarea unor noi capete de cerere.

5.2.12. Audiența a fost acordată strict pentru clarificarea acestui aspect procedural și nu pentru discutarea fondului petiției. Astfel, i s-a comunicat petentului faptul că introducerea unor noi capete de cerere va duce invariabil la o prelungire a soluționării dosarului său, orice aspecte nou apărute urmând a fi comunicate tuturor părților implicate ceea ce s-a și întâmplat, în cauza respectivă fiind acordat un nou termen de audieri.

5.2.13. Petentul a insistat însă pe aspecte de fond ale cazului său, chiar dacă în repetate rânduri i s-a atras atenția că nu pot fi discutate astfel de subiecte, fondul dosarului urmând a fi analizat în ședința Colegiului director. Petentul a arătat faptul că experții din Spania au afirmat faptul că, în cazul său ar fi vorba de o discriminare multiplă. Legat de acest aspect i-a fost prezentat petentului un exemplu de discriminare multiplă fiind enumerate generic trei criterii de discriminare. Petentul a arătat faptul că în cazul său ar fi deosebirea între părinți divorțați și părinți nedivorțați, fiind introdus și criteriul de gen. Întrebat despre natura criteriului „Deci de ce e, dacă nu e de gen?” partea reclamată a răspuns „Sunteți bărbat divorțat”.

5.2.14. Această afirmație este privită de către petent ca fiind o faptă de discriminare. Afirmația părții reclamate se referă strict la starea civilă a petentului.

5.2.15. De fapt, prin concluziile scrise, înregistrate la CNCD sub nr. 1869/17.03.2014, petentul arată faptul că „este clar și evident faptul că replica reclamatului nu este o întrebare ci este o afirmație, este motivația domniei sale pentru comportamentul și faptele petrecute în raport cu școala și inspectoratul școlar, și a faptului că domnia sa consideră că este normal ceea ce se întâmplă.

5.2.16. Practic petentul justifică modul în care colegiul s-a pronunțat în dosarul nr. 483/2013 tocmai pe afirmații presupus discriminatorii.

5.2.17. În situația în care petentul ar fi fost nemulțumit de hotărârea nr. 678/20.11.2013 pronunțată în dosarul nr. 483/2013, aceasta putea fi atacată la instanța competentă, lucru pe care petentul nu l-a făcut.

5.2.18. Mai mult, petentul arată faptul că în dosarul respectiv i-au fost ascunse o serie de probe. Acest aspect nu face obiectul prezentului dosar și nici nu ar trebui să îl facă singura în măsură să analizeze o hotărâre a C.N.C.D. fiind instanța de judecată, aceasta fiind singura competentă să analizeze modul în care au fost luate în considerare probatoriile administrate.

5.2.20. În contextul în care acuzele apar pe fondul invocării săvârșirii unor fapte de discriminare care ar fi condus în opinia petentului în ascunderea unor probe colegiul reține faptul că petentul a avut și are oricând acces la dosarul format la CNCD, acesta putând fi oricând consultat de către petent ori apărătorul acestuia/persoana mandatată să îl reprezinte. În plus paginile sunt numerotate întreaga procedură desfășurată în fața CNCD fiind una transparentă, dosarul fiindu-i prezentat de oricâte ori a solicitat acest lucru.

5.2.21. Cu privire la modul în care ar fi fost influențată hotărârea pronunțată având la bază o presupusă faptă de discriminare, nici acest aspect nu poate fi reținut, fiecare dintre membrii colegiului director votând în funcție de propriile convingeri. Faptul că reclamatul este cel care apare ca având prima semnătură ține exclusiv de numele purtat de fiecare membru, ordinea fiind alfabetică.

5.2.22. Coroborând toate elementele probatorii ale dosarului și analizând aspectele de mai sus, petiția astfel cum a fost formulată și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director apreciază că plângerea, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat petentului, în raport cu persoane aflate în situații analoge, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele prezentate nu reprezintă fapte de discriminare potrivit prevederilor O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată
2. Clasarea dosarului
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Data redactării: 31.03.2014
M/R – T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.